

**Sermones prestantissimi viri Roberti de Latio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professoris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxiiij. vi. no.Maij.

Post pra[n]diu[m]: de maledictionib[us] diuersaru[m] creaturaru[m].
Sermo. Iiv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

rps vt h̄r. *M̄*at. xij. r. *M̄*ar. xij. *M̄*aledi-
 rit ficulnee: in qua nō inuenit nisi folia.
 Tertio: q̄ Job vt d̄i eiusdem. iij. *m̄*aledi-
 rit diei suo: r dicebat: *P̄*ereat dies in q̄
 nar̄ sum: r nox in qua dictū est: *p̄*ceptū
 est hō dies illa *h̄*traf i tenebras. *R̄*ūder
Tho. vbi. s. q̄ *b̄*ndictio r *m̄*aledictio *p̄*
*p̄*ue pōt prinere ad illā rē cui pōt bonū
 aut malū contingere. s. rōnali creature.
Ips̄ s̄ irrōnabilib̄ d̄i: *p̄*ringere bonuz
 aut malū in ordine ad creaturā rōnalez
*p̄*pter quā sunt. *O*rdinant̄ aut̄ creature
 irrōnalez ad hoīez tripliciter. *I* *p̄*rio *p̄*
 modū subuētōis: in quātū ex eis subue-
 nit hūane necessitati. Et hoc mō a deo.
Beñ. iij. post *p̄*ctm̄ primoz̄ parentū *m̄*a-
 ledicta est terra. vt sc̄z per eū sterilitatē
 hō puniret. r *Deut.* xvij. *d̄* dixit: *S*i
 audire nolueris vocē d̄ni dei tui: vt fa-
 cias r custodias oīa mādāta eū et ceri-
 monias quas ego *p̄*cipio tibi hodie: ves-
 niēt sup te oēs *m̄*aledictōes iste r *p̄*pp̄
 hēdēt te. *M̄*aledictū eris in ciuitate: *m̄*a-
 ledictus i agro. *M̄*aledictū horreū tuū
 r *m̄*aledicte reliq̄e tue. *M̄*aledictus fru-
 ctus vētris tui: r fructū terre tue: armē-
 ta boum tuoz̄: et greges ouīū tuarum.
I *S̄*c̄do ordinantur creature irrōnalez
 ad hoīem *p̄* moduz̄ significatiōis. Et sic
 rps *m̄*aledixit ficulnee i significatiōez
 synagoge r iudatce gētis q̄ nō habebat
 nisi folia s̄ba. s. legis sine fructu. Et *p̄*
 p̄terea merito debebāt arefcere: r aufer-
 ri ab ea regnū dei: qd̄ significatū fuit in
 ficulnea a rpo *m̄*aledicta. *I* Tertio ordi-
 nan̄ creature irrōnalez ad ip̄m hoīem
 p̄pter modū *p̄*rinētis aut ip̄is: aut loci
 r sic Job *m̄*aledixit diei in q̄ nar̄erat *p̄*
 p̄ter culpā ouginalē quā nascēdo *h̄*res-
 rat. Ita q̄ *m̄*aledictio illa nō arguit in
 eo aliqua *i*patiētā: s̄ t̄m̄ arguit r *e*pli-
 cat q̄ die q̄ nar̄est r *p̄*ceptū *h̄*rit origina-
 lē culpā: q̄ radix est oīm passionū q̄s pa-
 timur i hac vita. *D*avid isup *m̄*aledixit
 mōtib̄ gelboe ad *e*plīcādā cedē q̄ i eis
 facta fuerat: p̄terea dicebat cū fletur
 la *h̄*yimis. *M̄*ōtes gelboe: nec ros nec
 pluuia veniat sup vos in q̄b̄ ceciderūt

inclyti isrl̄ *S*aul r *J*onathas amabiles
 r decori: aq̄lis velociores: leonib̄ fortio-
 res. *F*ilie isrl̄ sup *S*aul flete. Et ego do-
 leo sup te frater mi *J*onathas. Quare nō
 est tradēdū in *p̄*nam vt vnusq̄sq̄ *p̄* suo
 libitu facturis irrōnabilib̄ *m̄*aledicat.
*Q*uā hō nō d̄z *m̄*aledicere creaturis in-
 tellectualib̄. s. creature infernali: crea-
 ture terrestri r celesti. *Cap.* ij.

Ecūda *m̄*aledictio est creatu-
 re intellectualis: q̄ adhuc tri-
 plex est. *I* Prima est creatu-
 ra intellectualis infernalis:
 q̄ est diabolus cui iquātuz̄ creatura dei
 est nō licet *m̄*aledicere. *U*n̄ i epla *J*ude:
*L*ū altercaref *M*ichael cū diabolo de
 corpe *M*oyfi nō fuit ausus i eū iudiciū
 inferre blasphemie. *A*ltercatio aut̄ illa
 vt dicit glo. erat: q̄ diabolus volebat iue-
 nire corp̄ *m*oyfi qd̄ post mortem: vt h̄r
Deut. xxiiij. deo nolēte vbi sit ignorat
 r diabolus volebat vt sciret vt sic tras-
 heret *p̄*plm̄ ad idolatriā. *S*z angelus *p̄*
 hibeat: r t̄m̄ cū diabolo contēdēs vole-
 bat blasphemare eum. *R*ecurro *V*iero
 xxiiij. q. ij. c. si igif. ait: *S*i igif *m*ichael
 non fuit ausus diabolo r certe *m̄*aledis-
 ctiōis dignissimo iudicium iferre blas-
 phemie: quāto magis nos ab oī *m̄*a-
 ledicto puri eē debem̄. *M*erebat *d*iabos-
 lus *m̄*aledictū h̄ *p* os arch̄ageli blasphe-
 mia exire nō debuit. *S*c̄da creatura
 intellectualis dici pōt terrestri. s. hō: cui
 pōt q̄s tripl̄ *m̄*aledicere. *P*rio ex *p̄*for-
 matione dei r amore iusticie. Et de hac
 d̄. xxiiij. q. iiij. c. cū sc̄i viri. *C*uz̄ sc̄i viri
*m̄*aledictiōis sniam *p̄*ferūt: nō in hanc
 ex voto vltiōis: sed ex iusticie amore *p̄*
*r̄*spūit. *S*ic *Beñ.* ix. dixit *N*oe: *M̄*aledi-
 ctus chanaā seruū seruoꝝ erit fr̄ib̄ suis.
*S*ic *Beñ.* viij. *P*etr̄ *m̄*aledixit *S*imoni
 di. *P*ecunia tua recuz̄ sit in *p̄*ditionem.
*S*c̄do pōt q̄s hoī *m̄*aledicere ex q̄dā les-
 uitate vel subreptione sicut solēt multi
 facere: s̄z ociose r bestialr: q̄ nesciūt loq̄
 cum socio sine *m̄*aledictione. *d*i. *S*is su-
 sp̄sus *p̄* gulas: nascatur tibi vermis ca-
 nis: r similia. *T*ertio pōt q̄s hoī *m̄*aledi-

Dominica in passione.

cere ex liuore: odio et aīo malo: et hoc cū
 fit cōtra charitatem p ctm̄ est mortale.
Tertia creatura intellectualis dī cele
 stialis cui nullo pacto maledicere licet.
 Sed heu qd referā. Nam tāta est corru
 prela xpianoz vt p nihilo ducāt blas
 phemare scōs et gliosam virginē Ma
 riā. Et sicut hi q̄ boni sunt deuotionem
 habēt ad virginē: et vltra illā suū patro
 nū et aduocatū fecerūt sc̄m̄ Antoniu:
 aliq̄ sc̄m̄ Frācisū: aliq̄ sc̄m̄ Nicolau:
 aliq̄ sc̄m̄ Katharinā: et h̄mōi. Ita pel
 simi et maligni blasphematores blas
 phemāt virginē b̄tām: et p sua mala de
 uotione: aliq̄ sc̄m̄ Antonium: aliq̄ sc̄m̄
 Frācisū: et h̄mōi. **O** ingratissimi
 pctōres: o furētes animi: o venenosa et
 amarissima lingua: o deniq; pditissimi
 hoies. Ecq̄d malē fecere vobis sc̄i: in q̄
 nocuerūt vobis? An non assidue p v̄ra
 salute intercedūt ad d̄m̄. Nōne et virgo
 illa p̄ssima m̄ gr̄e: fons misericordie p
 vobis indefessa est aduocata. Quid er
 go blasphematis illā et reliquos scōs.
 Sed reuera si seruare illud qd dī in. c.
 statimimus. eē de maledic. s. q̄ publice
 blasphemātes deū vel virginē sc̄tissimā
 vel aliq̄ sc̄tōz publica p̄nia p septem
 hebdomadas punirent: i quarū. s. qua
 libet sexta feria in pane et aqua ieiuna
 rent: facerētq; alia q̄ cōtinent ibi: p̄fe
 cto nō ita de leui p̄uiperēt in blasphemias.
 Et ly p̄nie sint arbitrarie vt tactū
 est in p̄cedētib;: t̄m̄ laudo vt hi q̄ audi
 unt cōfessiones ipsos blasphemos non
 ita de leui absoluāt: q̄ facilitas venie
 tribuit incentiuaz delinquēdi: p̄pterea
 arguāt illos aspere: increpēt dure: et pe
 nitentiā iniūgāt salutiferā et fructuosā.
 Quisnā nō videt quāta diligētia opus
 sit ad blasphemos et maledicos emēdā
 dos. Difficile est vtiq; malā cōsuetudī
 nē derelinquere. **O** de mala p̄suetudo
 qua hoies xpiani iniuriānt deo et sc̄tis
 eius. In hac soli xpiani demer̄si sunt:
 qm̄ nō est aliq̄ natio neq; indeorū: neq;
 gētilū et paganoz in qua tot sint blas
 phemie et maledictiones sicut in popu:

lo chustiano.
Quod pctm̄ maledictōis et blasphemie
 dei est graue: tuz rōne abominatione
 tū rōne superationis: tū etiā rōne cō
 trariationis.

Tertia maledictio est natura
 diuinalis cū. s. q̄s de deo ma
 le loquit cōtuita et cōtūm
 as maiestati sue inferēdo. Et
 de hoc dicit Rich. de sc̄tō victor. **S**
 leratissimū genus pcti est qm̄ d̄s in de
 vituperiū delectat. et glo. sup̄ illo verb
 Esa. xvij. ad p̄p̄l̄ terribilē et. **O**p̄
 blasphemie cōparatū leuius est. Et ibi
 rū ibi. Nihil est horribilī blasphemie
 que ponit os suū in celū. Quantum
 graue sit pctm̄ maledictōis et blasphemie
 colligi p̄t ex tripli rōne.

Prima dī abominationis.

Secūda superationis.

Tertia cōtrariationis.

Prima rō dī abominationis. In
 teri siquidē testamēto abominabatur
 p̄res antiq; vsq; adeo pctm̄ blasphemie
 q̄ ex mādato dei de blasphemia conu
 ctum lapidabāt. **U**n̄ Zeur. xxiij. dicit
 d̄s. **E**duc blasphemū extra castra: et
 nāt oēs q̄ audierūt manus suas sup̄
 put eius: et lapidet euz oīs p̄p̄l̄. **S**ed
 p̄iores illi p̄res audire detestabantur
 eos q̄ blasphemabāt. **I**ō Act. viij. dicit
 trātes: licet falso Stephanū blasphemare
 cū dixit: **V**ideo celos ap̄tos. et infra
Cōrinuerunt aures suas: ne. s. **S**im
 audirēt blasphemārē: et nō solū audirent
 sed etiā noiare nō audebāt vocabatur
 maledictōis. **U**n̄ cū accusarēt Naboc
 vt h̄r. iij. **R**eg. xxi. b̄ndixit deo et regi.
 maledixit. et **J**ob vt h̄r. eiusdē. s. **O**ber
 bat holocausta pro filiis suis. **D**ixit
 em̄. **N**e forte peccauerūt filij mei: et b̄
 dixerint deo. i. maledixerint. **S**um̄
 et ip̄ibus his abominabilis est blasphemie
 maret deū in terris turchoz aut sarac
 noz grauit̄ puniret. **O**b qd̄ aut nō
 aut satis raro sentiunt ibi verba blasphemie
 et maledictionis. **O**xpiani p̄m̄

ripes: o potestates seculares: o cuiuslibet reipublice p̄res: curate: et vos legibus honestis punire blasphemos: ne deteriores infidelibus habeamini. ¶ **S**c̄da rō ostendēs gravitatē maledictionis et blasphemie dei d̄i superationis. Supat em̄ tria pct̄a gravissima et exēcranda. Pr̄mū est pct̄m paganorū seu infidelium: q̄ ut ait Tho. ij. ij. q. xij. arti. ij. finaliter. Infidelis ea de deo dicit et loquit: q̄ licet falsa sint t̄m credit esse vera. Xpianus v̄o blasphemās loquit cōtra veritatē quā credit. Sc̄dm est pct̄m homicidarū. Et em̄ dicit Tho. ibidē. quāstū ad nocumētū maius pct̄m est homicidii q̄ blasphemie: eo q̄ magis nocet homicida hōi interfecto: q̄ blasphemus deo blasphemato. Sed quātū ad obiectum maius peccatum est blasphemia q̄ homicidii: q̄ homicida licet interficiēdo hōiem offendat deū: t̄m p̄cipaliter intēdit offendere hōiem. Sed blasphemus et maledicus intēdit p̄cipaliter et directe offendere ip̄m deū. Tertium est pct̄m iudeorū crucifigentū xp̄m. Unde Aug. ait: Magis peccat blasphemātes deū triūphantem in celis: q̄ q̄ crucifixerunt eū ambulātē in terris. Rō huius est s̄m Alexā. in. ij. sum. q. cxlvij. mē. v. Tū q̄ iudei nō cognoverūt ip̄m esse deum. Unde ap̄ls. i. Cor. ij. ait: Si cognovissent: nunq̄ d̄m gl̄ie crucifixerunt. Sed q̄ deū blasphemāt cognoscūt illū esse deū. Tū etiā q̄ iudei nō p̄miserunt ei fidē in baptismo: sicut xp̄iani. Tū q̄ fit maior iniuria rōne maioris status. ¶ **T**ertia rō ostēdēs gravitatē pct̄i maledictionis et blasphemie d̄i cōtrariationis. Cōtrariat nāq̄ blasphemia et maledictio dei.

Primo nature.

Sec̄do scripture.

Tertio creature.

¶ **P**rimo cōtrariat nature q̄ dicitur b̄n̄factorē suū esse cognoscendū. Nā et suo mō hoc faciūt aves celi et pisces maris: et bestie terre: quanto magis ad id obligat hō rōnalis: et t̄m inter oia b̄n̄ficia: q̄

magna et multa sunt a bono deo homini collata: b̄n̄ficiū lingue est v̄nū singulare p̄stantissimū et egregiū. O blasphemator ingrate: o ferialis mēs: o impudica lingua. Cur nō soiu deo tuo gr̄as nō agis: sed q̄d peius est illū crudeliter maledicis. Cur nō solum b̄n̄factori tuo laudes nō impēdis: sed illū potius turpiter vilipēdis. Cur tantū b̄n̄factorē nō solū nō recognoscis: sed potius ita honeste blasphemās. Dedit tibi ipse linguā: ut tu cū illa laudares eū: et b̄ndices res nomē sc̄m ei. ¶ **S**c̄do blasphemia cōtrariat scripture. Ipa v̄tq̄ admonet et hortat nos ut b̄ndicamus deū. Unde Job. iij. c. scribit: omni tpe b̄ndic deū. et Eccl̄. xxxij. B̄ndicite d̄m in oibus op̄ibus suis. et David ps̄. xv. B̄ndicay d̄m qui tribuit mihi intellectus. et ps̄. xxxij. B̄ndicay d̄m in oī tpe: semp laus eius in ore meo. et ps̄. cxliij. Per singulos dies b̄ndicā tibi: et laudabo nomē tuū in seculū et in seculū seculi. et Rom̄. xij. Benedicite et nolite maledicere. ¶ **T**ertio blasphemia cōtrariat creature. Ois em̄ creatura laudat et b̄ndicit deū. v̄n Aug. in sermone v̄nius martyris inq̄t: Ois q̄cūq̄ fecit deus laudat deū. Audistis in b̄ndictionibus et audistis in oī solenitate q̄n legunt: q̄m oia laudat deū: celestia: terrestria: angeli: hoies: luminaria celi: arbores terre: flumina: maria: q̄cūq̄ deus creavit: siue in celo: siue i terra: siue in mari: laudat deū. Nec ille. Et sc̄tā m̄ eccl̄ia in matutinis cātat hymnū triū puerorū: in camino ignis omnes creaturas inuitantū ad laudes et b̄ndictionē dei. Quid respōdetis igit o blasphemū ad voces oīm creaturarū? Angeli celi laudat et dicūt clamātes: B̄ndictus deus: sol: luna: stelle: et oia celestia corpora dicūt: b̄ndictus deus. Terra: aq̄: aer: ignis: et cūcta q̄ in eis sunt dicūt: b̄ndictus deus. Boni et recti viri dicūt: b̄ndictus deus. Et vos cōtra motē oīm aliarū rerū maledicatis: nisi forte dixeritis q̄ exēplū sumitis ab his q̄ sunt d̄nati in inferno: de q̄bus d̄: Apoca. xvj. Blas-

erigi credim? et proficere illo quod dicitur iniuriam
 te opprimi formidam? Rationabiliter namque
 unusquisque magis diligere debet seipsum quam
 alios: et contra bonum et multorum quam periculosa
 re vel unius. Sic letabant de malo pharaonis
 filii israel: quod Exo. xv. dicebant: Late
 mus domino: gloriose enim honorificatus est:
 equum et ascensorem proiecit in mare et dum erant
 in captivitate in manu eius: dolebant de prosperitate
 illius. Idipsum fecerunt de prosperitate et aduersitate
 holofernis aliorumque quod populum dei vercare
 presumserunt. Quod secundo potest pervenire
 dolor: de alteri bono ex defectu. cum scilicet quis
 dolet non quod primum bonum illud habeat
 sed quod illud sibi deficit et si quis dolet ex defectu
 boni quod non est de bono male agit sic doletur:
 ut si quis doleat: quod non fornicat sicut multi faciunt
 et filia. Si vero doleat quod non habet bonum quod est
 de bono et honesto: recte ait: Et cum dolor talis
 circa honesta versat sicut Aristoteles in ethicis
 vocat zelus: de hoc dicebat Paulus. 1. Cor. xiiij. c.
 Emulamini spiritualia. et hiero. ad Letam de institutione filie. habeat
 socias cum quibus addiscat: quod inuideat: quarum
 laudibus mordeat. Tertio potest pervenire dolor
 de alteri bono ex malignitate et iniquitate quam
 displicet multum absque ipsorum comodo vel
 incommodo quod alii habeant bonum. Et hoc
 vel plurimum evenire solet ex inani gloria. unde
 Gregorius in moralibus ait: Prima namque soboles
 superbie inanis gloria est: quod dum opprobriam
 meretur corrumpit iudicia mori gignit: quod
 dum vani nominis potentiam appetit ne quis
 habeat aliquid adipiscivaleat tabescat: et ex hoc
 est quod invidia solet esse inter pares: quod unusquisque
 appetit alios in gloria secundum suam statum aut
 gradum superare. unde nonnulli rustici aut agricola
 invidet doctori de scientia: nec mulier invidet
 militi de strenuitate vel fortitudine: nec mercator
 aut civis religioso de fama scitatur et sic de aliis.
 Sed unusquisque invidet alteri de his bonis: quod
 vel ipse habet vel habere intendit. Et tamen si hoc
 fiat a quo deliberato cum sit contra caritates: peccatum est mortale. Caritas inquit
 apostolus. 1. Cor. xiiij. non emulatur.

Quod maligna bestia iudicis semper offendit
 virtuosos et sanctos viros: ut ex multis
 patet exemplis.

Cap. iij.

Secundum mysterium declaratum de invidia
 de offensione. Hec enim bestia maligna offendit
 semper virtuosos et sanctos viros. Unde
 Valerius libro iij. de amore et dilectione ait: Nulla
 tam modesta felicitas est quam malignitatis
 detestari vitare possit. et Seneca de consolatione ad
 Paulinum. Inimica est semper alienis profectibus
 invidia. et Quidam. 1. de remedio amaris.
 Summa petit livor perficit altissima veteri.
 Summa petitur de terra fulmina missa iouis.
 et Nota. Sepius ventis agitat ingens
 Pinus et celsa gravitate casu. Decidunt
 turres: feriuntque summos fulgora montes.
 et Hiero. in epitaphio sancti Pauli. Semper
 virtutes persequitur invidia. Feriuntque
 summos fulgora montes. Et tamen omnes
 sancti emulos habuerunt. In paradiso quoque
 serpens fuit: cuius invidia mors intrauit
 in orbem terrarum: Ipse quoque dominus
 noster Iesus Christus zelus est crucifixus.
 Hec ille. Hec est enim illa invidia de qua
 dicitur Sap. ij. quod in autoritate Hiero.
 est iam dictum. Quod scilicet per illam
 mors intrauit in mundum. Hec est illa
 fera pessima propter quam fratres Ioseph
 eum interficere tentaverunt: et tandem
 vendiderunt himaelicis: dicentes propter
 quod fera pessima devorasset eum. Hec
 est propter quam Saul odio gravi contra
 eum motus fuit: tentans sepius illum
 perimere: quod et fecisset: nisi
 Jonathan premonuisset eum: ut haberetur.
 1. Regum. xvij. Invidet autem ei Saul: quia
 post interfectum Goliath et debellatos
 philisteos: ad eum puella cantabant: Saul
 percussit mille: et David decem milia.
 Quid dicam de antiquis romanis? Qui
 toto orbe clarissimi et sue reipublice zelatores
 fuerunt precipui. Nonne invidie moribus
 laniati extiterunt? Patet hoc in furio
 camillo: de quo scribit Orosius et Titus Livius: quod cum
 romanus exercitus per decem annos magis